

Eđitim

M. Emin KARABACAK

ÇOCUK EĞİTİMİNDE MODEL

Anne-babalar çocuklarını eğitip yetiştirirken sürekli nasihat yerine uygun bir şekilde model olmaları gerekir. Evde çocuğun ders çalışmasını isteyen bir anne babanın çocuğuna model olması açısından kitaplarla haşır neşir olması lazımdır. Çünkü çocuklar anne babaların sözlerine değil davranışlara baktıklarını bilmeyenimiz yoktur.

Çocukların söz ve nasihatlerden daha çok davranışları model aldığı her anne baba çok iyi bilmektedir. Olumsuz davranışlar sergileyen bir anne babanın çocuklarının olumsuz davranışları bırakması ve bu davranışların ne kadar yanlış olduğunu anlatmaya çalışması ne kadar etkili olabilir ki. Yine kendisi olumsuz davranışlar sergilemede bir sakınca görmeyen; fakat çocuğunu olumsuz davranışlarına aşırı tepki veren bir anne babanın davranışları ne kadar tutarlı olabilir ki. Mükemmel çocuk yetiştirme konusunda çocuğa uygun şekilde model olmak yerine "Çocuğum dediklerimi yap; fakat gittiğim yoldan gitme!" sözü çocukta ne kadar etkileyici olabilir ki.

Sadece nasihatle çocuk yetiştirilemeyeceği gerçeğini aşağı yukarı bütün anne babalar farkındadırlar. Sadece nasihatle çocuk yetiştirilmiş olsaydı Cenab-ı Hakk da insanlara sadece ilâhî kitap gönderirdir, insanların davranışsal olarak örnek alabilecekleri peygamberleri göndermesine gerek kalmazdı. Oysa Cenab-ı Hakk ilâhî kitap-

larla birlikte peygamberlerini de gönderdi ki insanlara hem onları model almaların hem de hayat standartlarını ve yaşayışlarını onların yaşantılarına göre ayarlamalarını istedi.

Sadece nasihatle çocuk eğitilemeyeceği Cenab-ı Hakk'ın İslâm'ı gönderiliş şekline bakınca çok daha iyi anlamaktayız. Cenab-ı Hakk'ın İslâm'ı ve Hz peygamberin gönderiliş şekline birlikte bakalım.

Peygamber Efendimizi Cenab-ı Hakk; peygamber olmadan önce topluma ahlâken ve davranışsal olarak örnek olması için toplum içinde O'nu tutarak insanlara model olmasını sağlamıştır. Bu sebeptendir ki Peygamber Efendimiz (s.a.v.) insanların güvenini kazanmış ve dürüstlüğü konusunda da insanlar hemfikir olmuşlar. Buna bağlı olarak da O'na "El-Emin" denmiştir.

Hatta Peygamber Efendimiz (s.a.v.) akrabalarını İslâm'a davet için topladığı zaman onlara: *"Ben size: 'Şu dağın arkasında bir düşman ordusu var, üzerinize saldırı hazırlığı yapıyor!' desem, bana inanır mısınız?" Hepsini birden: "Evet inanırız. Çünkü biz senin şimdiye kadar hiç yalan söylediğini duymadık."* dediler.

İşte Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ümmetine anlatacağı İslâm'ı önce bunu kendi hayatında davranışsal olarak göstererek dost ve düşmanlarının ortak paydası olan güvenini kazanmıştır. Ahlâken ve davranışsal olarak insanlara en güzel şekilde ör-

nek olan Peygamber Efendimiz (s.a.v.), anlatacakları da insanlar tarafından dinlenmiş, tutulmuş ve davranışsal olarak hayata geçirilmiştir. Bunun sonucunda da İslâm insanlar tarafından daha kolay benimsenmiştir.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) sözleri ile davranışları arasındaki mükemmellik ve tutarlık O'nun insanlar tarafından daha fazla saygı gösterilmesine ve sözlerinin insanlar üzerinde daha etkili olmasını neden olmuştur.

Burada Peygamber Efendimizin (s.a.v.) hayatı, anne babalara en güzel örneği verdiğini düşünüyorum. Anne babalar çocuklarını eğitip yetiştirirken Hz. Peygamber (s.a.v.) misali ahlâken güzel, davranış ve sözler arasında tutarlık göstermeli ki hem çocuklarına uygun bir model olsun hem de yapmış oldukları nasihatler yerine ulaşması açısından tutulmuş olsun.

Yine Cenab-ı Hakk; Kur'an-ı Kerim'in indirilişi ile Peygamber Efendimizi (s.a.v.) tebliğinin yaklaşık 23 yılda tamamladığını biliyoruz. Cenab-ı Hakk'ın bize burada vermiş olduğu mesaj çocuk eğitiminde de geçerli olduğunu düşünüyorum.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) insanlara İslâm'ı tebliği, insanların içinde buldukları şartlara ve ihtiyaçlarına göre kademeli olarak anlattığı gibi anne babalarında çocuklarını terbiye ederken onların gelişim dönemleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurmaları gerekir.